

Andrum

EN TIDNING FRÅN SVENSKA KYRKAN I HANINGE. 4 2020

TEMA:
**KRAFT OCH
HOPP**

*Det bästa jag
gjort i livet!*

Konfirmation 20/21,
sidan 8

Höstens
coronaanpassade
aktiviteter

Sidan 10

Douglas "Dogge" Léon om
Vägskalet i livet
Sidan 4-5

Svenska kyrkan
HANINGE

Längtan efter gemenskap

VID ÅRSSKIFTET blev Svenska kyrkan i Haninge upprörd av P4 – Radio Stockholm. Kunde kyrkan kommentera en nedåtgående kurva av antalet gudstjänstbesökare i Sverige? Journalistens vinkel och den så kallade media-kroken var uppenbar – Kris för kyrkan!

öppen och social plats för andlig längtan, oavsett hur du definierar den, vilka ord du använder, eller vem du är.

I sommarnumret av Andrum kunde du läsa om hur pandemin påverkade oss Haningebo under våren. Nu till hösten tävlar prognosmakare

och framtidsanalytiker om att förutse framtiden och mer långsiktiga effekter. Techjättar som Google, Amazon, Facebook och Spotify vet redan idag vad du behöver resten av ditt liv, baserat på ditt användarmönster.

Men sanningen är att det varken krävs artificiell intelligens eller data-algoritmer för att veta vad vi behöver, eller hur? Vi är biologiska varelser och vi är flockdjur. Vi behöver gemenskap, samtal, mänskliga möten och en tro på framtiden. Det var gemenskap och mänskliga möten som begränsades under våren, med nära och kära, och med vänner och bekanta. Där fanns saknaden och längtan.

Det digitala kan vara ett komplement till fysiska möten, men aldrig en ersättning. Svenska kyrkan i Haninge

sände digitala andakter via nätet. De kunde ses när det passade just dig, vilket naturligtvis har en poäng. Ska jag själv spå om framtiden så blir den DigiLog, dvs både analog och digital. Också det en anpassning till individens behov. Det du behöver – när det passar dig.

I en tid av individualism har pandemin satt fokus på behovet av varandra. Individualism utesluter inte det gemensamma, kollektiva. Vi är olika men de grundläggande behoven är desamma. Det gemensamma är gemenskapen. Och... när mycket annat kan kännas som det är i upplösning så står kyrkan där stabil och trygg. Mitt i ibland oss. Mitt i Haninge. Du är inte ensam.

God läsning!

TEXT **JOAKIM LÖFGREN**,
Kommunikatör i Svenska kyrkan i Haninge

***Ps.** Kyrkans verksamhet ska vara meningsfull för dig som bor i Haninge. Du ska kunna säga att Svenska kyrkan tar upp ämnen som är viktiga för dig som Haningebo. Hör gärna av dig med vad du vill se mer av och vad du vill läsa mer om i din tidning Andrum.*

HANINGE PASTORAT

De tre församlingarna Dalarö-Örnö-Utö, Västerhaninge-Muskö och Österhaninge utgör tillsammans Haninge pastorat – Svenska kyrkan i Haninge i dagligt tal.

REDAKTION & INFORMATION

Ansvarig utgivare Krister Stenberg
Redaktionsansvarig Joakim Löfgren.
haninge.kommunikation@svenskakyrkan.se
Grafisk produktion AD Design, Sthlm
Tryck Åtta.45, Solna

Andrum – en tidning från Svenska kyrkan i Haninge, distribueras av Postnord som samhällsinformation.

KONTAKT

Besöksadress: Runstensvägen 14
Postadress: Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel: 08-555 670 00
telefonföd: mån-tors kl 08.15-12.00, 13.00-16.30
fredag kl 08.15-12.00, 13.00-16.00
Hemsida svenskakyrkan.se/haninge
E-post haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

KYRKÖHERDE

Krister Stenberg, tel 08-555 670 23

BOKNING

Dop och vigsel samt medlemsfrågor
haninge.bokning@svenskakyrkan.se
08-555 670 10
Begravning och gravsättning
haninge.bokning@svenskakyrkan.se
08-555 670 30

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNINGEN

Kyrkogårdschef
Leena Poutiainen 08-555 670 01
Begravningsombud
Bo Forslund, 070-651 89 48

Behöver du prata med någon som har tystnadsplikt?
Ring vår växel 08-555 670 00 eller besök oss.
Mellan kl 21.00-06.00 kan du nå Jourhavande präst på tel 112.

Kompenserad i enlighet med ClimateCalc.
www.climatecalc.eu
CC-000093/SE

Aktiviteter för barn i höst

SÄSONGSSTART för öppen förskola, babyrytmik, minimaxidagar, spaghettagudstjänster och annan populär gruppverksamhet för de yngsta blir i vecka 36. Som vi längtar efter er! Coronaanpassad verksamhet. Startdatum och anmälningar på webben och i veckoannonsen i Mitt-i-Haninge. www.svenskakyrkan.se/haninge

Lunchmusik

Varje vecka bjuds på lunchmusik i Västerhaninge kyrka på tisdagar kl 12 och i S:t Eskils kyrka på onsdagar kl 12, även i Vendelsö och Jordbro kyrka. Se din lokala kyrka, webbkalendarium eller veckoannons.

Vad vill du prata om?

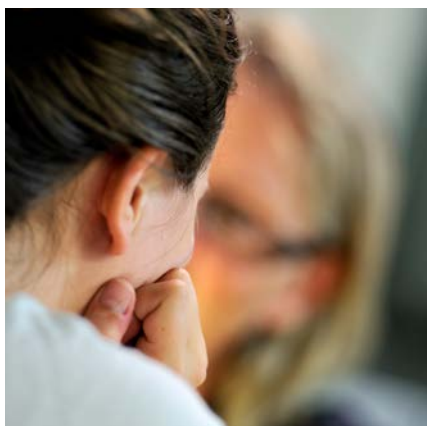
ALLA KAN VI hamna i lägen då livet känns tufft. Då gör det skillnad att få samtala med någon som tar sig tid att lyssna på vad du tänker och känner. I Svenska kyrkan i Haninge kan du boka tid för enskilt samtal. Ingen fundering är för stor eller för liten – du väljer vad du behöver prata om.

I kyrkan finns en lång tradition av att samtala med människor i olika livssituationer. Ett samtal med en diakon eller präst kan ske förebyggande, när du hamnar i kris eller när du behöver vägledning.

Alla är välkomna oavsett om du är medlem eller inte. Samtalen är kostnadsfria, vi för inga journaler och den präst eller diakon du möter har tystnadsplikt. Vill du boka tid? Telefon: 08-555 670 60. Lämna ett meddelande så ringer vi upp dig. Eller boka via e-post: haninge.samtal@svenskakyrkan.se

Tuff sommar?

KYRKANS FAMILJERÅDGIVNING är en plats där ni i lugn och ro får samtala med en familjerådgivare om det som känns svårt i relationen. Samtalen syftar till att öka förståelsen för att finna vägar till förändring. Kyrkans familjerådgivning har respekt för varje människas förhållningssätt till livet.

Kyrkans familjerådgivning är till för alla som har svårigheter i sina nära relationer.

Till exempel:

- För er som är gifta eller sammanboende
- För er som är skilda eller på väg att skiljas
- För dig som har det svårt efter en separation
- För dig som har svårigheter att vara förälder eller styvförälder
- Vuxna närstående som inte kan komma överens

Kyrkans familjerådgivning drivs som en icke vinstdrivande ekonomisk förening och har avtal med flera församlingar i Stockholms stift och med Stockholms stad och Haninge kommun.

FÖRFRÅGNINGAR OCH TIDSBOKNING:

Tel: 08-615 11 70.

Kyrkappen – Din vägledare

I APPEN KYRKGUIDEN kan du enkelt följa vad som händer i kyrkan, planera gudstjänstbesök och

annat som du inte vill missa. Speciellt bra i coronatid när vi behöver anpassa verksamhet med kort varsel. Appen finns för både iPhone och Android och ger en överblick över kyrkor, gudstjänster, konserter med mera.

Glädjen i att sjunga

Nu till hösten startar körerna sin verksamhet. Repetitioner anpassade till covid-19 förstås. Se webben för alla kontaktuppgifter. <https://www.svenskakyrkan.se/haninge/musik>

Vändpunkter i livet

När Latin Kings stjärna steg på musikhimlen under 90-talet dog Dogge Doggelitos fru i cancer. Några år därefter förlorade han ett barn. Han har prövats av livet men också begåvats med en musikalisk karriär som gett honom en grammis och topplisteplaceringar.

TEXT ANN THÖRNBLAD. FOTO ANETTE PERSSON

Det rör sig runt Dogge Doggelito, eller Douglas León som han egentligen heter, och det har det alltid gjort. Han har en hög energinivå och ser till att det händer saker omkring honom. Vännerna brukar säga att de aldrig har tråkigt med honom.

– Jag är en person som gillar att leva fort och hinna med så mycket som möjligt. Under mitt liv har jag också gjort och sett mycket grejer, säger han. Vid 45 års ålder har han varit med och tagit hiphopen till Sverige, studerat teologi, släppt flera album, börjat på en solokarriär och blivit en folkkär artist. Han har också varit med om svåra förluster men hittat kraft att resa sig. I våras blev han pappa till Manolito.

– Det är en välsignelse, vi visste inte om det skulle bli något. Men nu är Manolito här och ett nytt kapitel startar, säger Dogge när vi talas vid på telefon en av de tropiska dagarna efter midsommar. Manolitos mamma heter Claudia, och påsken 2019 gifte sig hon och Dogge i Jerusalem. Dagarna innan vigseln lät de döpa sig i Jordanfloden, för att rena sig från gamla sorger och besvikelser.

– Det var som att tvätta själen, all negativ energi rann av. Det var stort att döpa sig i samma vatten som Johannes döparen! Sen gifte vi oss i Heliga gravens kyrka, platsen där Jesus ska ha uppstått från de döda. Vi var där tidigt på morgonen, innan alla turister kom, och det var väldigt spännande. Som

en Indiana Jones-film! säger han entusiastiskt.

Tron har alltid funnits med honom och han beskriver den som en superkraft, att äga en kraft som Superman eller Batman och därmed ge mörkerkrafterna en match.

– Jag kan tycka synd om dem som inte tror på Gud, för livet är tufft ibland och då behöver vi den extra kraften som kan öppna dörrar och släppa in ljuset, säger han.

Grät i ett år

Han vet onekligen vad han pratar om, flera gånger under hans liv har han ställts inför vägskäl som kommit oväntat och plötsligt. När Latin Kings erövrade det svenska musikrummet som bäst träffade Dogge en tjej, gifte sig och snart väntade de barn. Han hade allt en människa kunde önska sig. Före 30 hade han skapat sig en karriär som artist, funnit kärleken och blivit pappa. Livet var gott, ingenting skavde och i det flödet fick han andas ett tag.

– En dag när jag kom hem från en spelning satt min fru i soffan och berättade att hon var sjuk, hon hade cancer och bara ett par månader kvar att leva. Hela den tiden, från vår dotters födelse till min frus död, blev så komprimerad. Jag hann inte med. Jag tror jag grät i ett år efter hennes död. Jag slutade rappa med Latin Kings 2004 och

Vägsäl i livet föreläser
Douglas Léon om i höstens
Öppna rum, 22 oktober

det tog nästan tre år innan jag kunde rappa igen. Då släppte jag mitt första soloalbum, berättar Dogge.

Några år efter det träffade Dogge en ny kvinna och de förlorade en dotter. Den lilla flickan dog redan vid födseln.

– Vi planerade en dopfest men istället blev det en begravning, jag brukar tänka på henne som mitt änglabarn, säger Dogge som vill vara så närvarande han kan i sina fem barns liv. Han har tre tjejer och två killar, den äldsta är 18 år och den yngsta några månader.

– Barn är livets mening och jag har ensam vårdnad om tre av dem. Jag försöker uppfostra dem till självständiga individer och uppmuntrar dem till att hitta sin egen väg. Men Daniella, som är 10 år, är väldigt musikalisk. Hon har en fantastisk röst och gillar att dansa.

Tron är en superkraft

Att förlora två av sina närmaste så tidigt i livet har lärt honom att ta vara på livet och den tid vi har. Ingen vet hur mycket sand som finns kvar i vårt timglas.

– Livet är kort och jag vill inte slösa bort det. Det går att lära sig saker av mörkret, inte för att jag söker det, men när du är där kan man lära sig mycket om sig själv och andra människor.

– Bästa terapin har varit att investera i mig själv. Att äta bra, träna, inte dricka alkohol och fokusera på jobbet. Med tiden klingar det av. Om du drar ner persiennen och bara lägger dig går det åt fel håll.

Om tron är hans superkraft är musiken hans gåva och stora glädjekälla. Genom Grindtorpsskolan, i Alby, gjorde han sin första sångdebut som sjuåring. Men egentligen var det konsekvensen av ett straff...

– Jag har alltid haft svårt att sitta still och var snäll men busig i skolan. Så jag skickades till kyrkan och prästen för att sjunga psalmer. Vi var flera killar som stod på led och när det var min tur att kliva fram och sjunga solo kändes

det som att hela jag fylldes av en varm kraft och en laserstråle träffade mitt bröst. Innan dess hatade jag att sjunga men efter det älskade jag att sjunga! Musiken är mitt kall, understryker Dogge medan han plockar ur diskmaskinen. Det skramlar lätt i bakgrunden.

Han, liksom många andra artister, har påverkats i allra högsta grad av Coronan den här våren och gick från en fulltecknad kalender till i princip noll uppdrag under loppet av två veckor.

– Allt bokades av och ställdes in, jag blev livrädd. Jag har ju lån på huset, dagisavgifter att betala och tonårsbarn som behöver sitt. Men mitt i allt visade Herren sitt ljus över mig. Han hade en plan och sista tiden har det rullat in lite jobb. Jag har spelningar i höst och flera föreläsningar med Dogges talkshow i kyrkor. Herren är en "saver" av nåde och han kommer bära mig fram. Det blir inte alltid som man vill eller tror men Gud har aldrig gjort mig besviken. "Ha din glädje i Herren, han ger dig allt vad ditt hjärta begär", säger Dogge och citerar en vers ur psalm 37.

Han citerar ofta och gärna Bibeln, det kommer från hjärtat och skänker en viss högtidlighet till samtalet. Så har han också läst teologi vid Teologiska högskolan i Stockholm och återkommer ofta till Gamla testamentet och profeterna Jeremia och Jesaja. Jeremia har ibland kallats "den gråtande profeten" eftersom han blev så berörd av de svårigheter som drabbade hans hemland och folk.

– Jag ber aldrig om saker utan tackar i stället. Jag brukar gå upp på berget i Alby och tacka Gud för allt han har gett mig. Tackar för det jag har fått och det jag har. Mina barn, min fru och musiken, säger Dogge och hejar på ett av barnen som har kommit hem. Det är middagstid och snart ska han laga mat. Det blir pasta idag. Innan vi lägger på säger han "Gud välsigne dig". ■

Hoppet finns i den bottenlösa gråten

Det har blivit hans signum att skriva om det vi inte riktigt vill prata om. Han har gett skammen en röst, väglett genom sorgen och skriver nu om att bli människa igen efter att ha varit med om det allra svåraste.

– Min yttersta drivkraft är att sätta ord på smärtsamma känslor och visa på hoppet, säger prästen, författaren och terapeuterna Göran Larsson. I höst kommer han till Öppna rum för att föreläsa om sorg och hopp.

TEXT ANN THÖRNBLAD. FOTO MAGNUS ARONSON

En apirldag 2004 väljer Göran Larssons son Isak att avsluta sitt liv, strax innan han ska fylla 18 år. Ingen anar någonting. För Göran själv, familjen och alla andra runt omkring drabbar katastrofen från ingenstans. Den första skakiga tiden och sorgearbetet där vägen ur sorgen blev vägen igenom, har Göran Larsson skrivit om i "Man blir människa igen – om att gå sönder och sörja sig hel igen", en bok som kommer ut på Verbum förlag i september.

– Jag kommer sörja min son resten av livet, men det motsäger inte att jag och min fru idag lever ett bra liv. Sorgearbetet tog tid, det dröjde nog flera år innan vi hade

en normal, fungerande vardag igen, säger Göran Larsson när vi pratar vid per telefon dagen innan midsommaraften. Försommaren prunkar i all sin grönska och på gården i Dalarna, 3 mil söder om Falun, bygger han och hustrun ett växthus med plats för deras plantor med tomater, gurkor, chili och paprika.

– Det går att bli människa igen, men vi behöver ge sorgen tid. Sorgen tillfogar oss ett sår och sår läker från botten. Och vi läker för att kunna lämna och kunna leva. Om vi inte gör det så går vi baklänges mot framtiden och sträcker armarna mot det förflutna. Då blir vi lätt upptagna med vad vi har förlorat och bitterheten lurar runt

hörnet, säger Göran och talar om sorgesåret som renas med tårar och att det finns fyra nivåer av gråt som han har skrivit om i sin förra bok "Lilla sorgeboken": det läckande ögat, den andra gråten, den tredje gråten och den bottenlösa gråten.

– *Det läckande ögat* är när man gråter för allt och ingenting. Det kan vara något du ser på TV eller något som du läser. Du är helt enkelt lätttrörd, men tårarna får inte riktigt fäste i någonting. *Den andra gråten* är den tillkallande gråten, det tillstånd där du vill ha tillbaka det du har förlorat. Det är en gnyende, jämrande gråt som inte vill eller kan acceptera förlusten.

– *Den tredje gråten* närmar sig en acceptans. Du vet att det du har förlorat inte kommer tillbaka och det skär i hjärtat varje gång du påminns om det. *Den fjärde gråten* är den bottenlösa gråten när du till fullo förstår att du aldrig kommer få tillbaka dina förlorade år, din partner eller det du gått miste om. Men det är också den bottenlösa gråten som hjälper oss att läka, säger Göran Larsson och berättar om en ung kvinna som han mötte i samband med en begravning. Hennes pappa hade fått en hjärtinfarkt och segnat ner under en tennismatch. Efter en serie samtal accepterade hon att hennes pappa verkligen var död och hon grät mycket över detta faktum. Men när hon till fullo förstod att han aldrig mer skulle komma tillbaka, ramlade hon ner i just den bottenlösa och förlösande gråten.

Nytt liv som spirar

”Ibland när sorgeängeln lägger sin mörka vinge över oss, kan vi tappa både mening och riktning. Hela vårt inre kan kännas tomt, trasigt eller bara trist och ledsamt intill meningslöshetens gräns. Skymningsdagar. Ingen av oss kommer undan.”

– Livet gör saker med oss utan att fråga om lov. Utan att kolla om det passar just nu eller om vi orkar med det, säger Göran och talar om att förlusterna i livet kan liknas vid en skogsbrand. Den flammor upp och bränner ner det som kanske tagit en halv livstid att plantera och underhålla. Men efter varje brand kommer nya arter, som inte spårats på den platsen tidigare. Det kommer nytt liv som spirar.

– Jag hör inte till dem som tror att det finns en mening med allt som sker, däremot att vi kan skapa en mening ur det meningslösa. Ibland händer det oväntade saker som inte går att räkna ut på förhand. Efter Isaks död blev det omöjligt att bo kvar i huset, så vi flyttade och hyrde ett ställe. Vi hade redan innan en terrier som var väldigt stridslysten och åt allt den kom över och efter att den hade gett sig på grannens tupper, och bokstavligen bitit ihjäl dem, bestämde vi oss för att skaffa ett eget ställe.

Tiden var mogen för att slå ner bopålsarna igen och en dag var en gård till salu. Den var sliten och nergången men Göran och hans fru såg möjligheterna med gården. Idag är den, liksom dom, i helt annan form. Med sina äppelträd, sin blomstrande trädgård och välsköta boningshus representerar den ett litet paradys. En plats med god mylla för vardagslycka.

– Det här stället är vår dröm, vi älskar det och har aldrig bott på en bättre plats. Men att det fanns en mening med att vi skulle hitta hit tror jag inte. Men nu blev det så och vi uppskattar vårt hem.

Stelna av sorg

Allt som vi inte bearbetar stannar kvar i oss som ett tillstånd, menar Göran Larsson och att om vi inte sörjer klart och inte vågar ta oss över kanten till den bottenlösa gråten, blir vi livsberövade.

– Vi blir lite stelare och mindre öppna mot livet. I sagans värld beskrivs det ofta som att personen förstenas. Vi kan stelna av skräck eller sorg och då når inte livet in. Den som har stelnat är inte lika benägen att göra sig sårbar och det är i sårbarheten vi läker och växer. I den bor också lyckan och tacksamheten.

Men för att komma igenom sorgen behöver vi ha människor omkring oss som lyssnar. Vi är inte gjorda för att möta den bottenlösa sorgen på egen hand utan når den först när det blir riskfritt att vara sårbar.

Han minns en äldre man på 84 år som kom till honom för att tala om förlusten av sin hustru. Men när Göran började ställa frågor mynnade samtalet ut till att handla om ensamhet.

– Han hade levt med en kvinna i 60 år som han inte varit lycklig tillsammans med. De hade varit väldigt omaka och inte passat ihop. Han hade vikt sitt liv åt arbete, tjänat pengar så familjen kunde få det de önskade och inte varit hemma särskilt mycket. Det han egentligen sörjde var alla förlorade år och att han inte hade någon bra kontakt med sina barn. Tankar på en ungdomskärlek dök upp, att han kunde ha haft ett annat liv med henne. Han kom till den bottenlösa gråten och efter det började barnen ringa, de hälsade på och kontakten fördjupades. Så visst kände de att något hänt med deras pappa, antagligen var det att han började öppna upp mot dem och livet igen, funderar Göran.

Och det är just det där livgivande hoppet Göran Larsson vill vara med och sprida med sina böcker. Att visa att det trots allt finns en väg ut ur det skamsna, frusna, stela som går rakt igenom så att gryningsljuset kan snudda vid din kind igen. ■

Vilken fråga är viktigast för dig?

Alla människor har frågor och funderingar. Men trots att alla går runt och funderar är det ibland lätt att känna sig ensam om sina tankar. Är det bara jag som tänker så här? Du är inte ensam om att fundera över livet.

Varje år väljer omkring 30 000 tonåringar att konfirmeras i Svenska kyrkan. De flesta som konfirmeras är 14-15 år – en ålder då man börjar ställa sig de stora frågorna – om början och slutet, livet och döden, eller varför finns jag och varför ser jag ut som jag gör? Under konfirmandtiden fångar vi tillsammans upp och funderar över sådant.

Du väljer själv vilken grupp som passar dig bäst och kan till exempel inrikta dig på ridning, historia eller vintersport. Oavsett vilket alternativ du väljer kommer du att få åka på läger och träffa nya människor och prata om frågor som berör oss alla. Ledare för konfirmationen

är präster, pedagoger, musiker och unga ledare från kyrkan. Tillsammans hittar vi på olika aktiviteter och provar nya saker. Vi deltar i gudstjänst och andakt, lär oss mer om kristen tro och hur det kan hänga ihop med vårt liv här idag. Kom och testa – det är värt det!

Många grupper är populära och har ett begränsat antal platser – så anmäl dig så snart du kan.

Sista anmälningdag är 10 oktober. Läs mer om alternativen på webben, www.svenskakyrkan.se/haninge.

För mer information kontakta John Hansson Rojas på e-post: haninge.konfirmation@svenskakyrkan.se

Konfirmationsalternativ 20/21

Adrenalinkonfa

Plats: S:t Eskils kyrka i Handen
Start: 13 december 2020
Läger: 1-5 mars (Åre/Trillevallen), 18-20 juni (Ornö)
Konfirmation: 20 juni i Dalarö kyrka

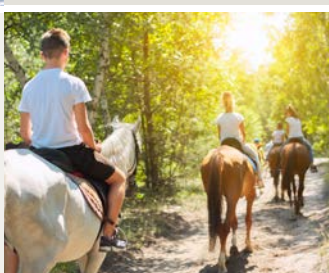
Historiekonfa

Plats: Västerhaninge församlingsshem
Start: 7 februari 2021
Dagläger: 26-27 juni
Konfirmation: 22 augusti i Västerhaninge kyrka

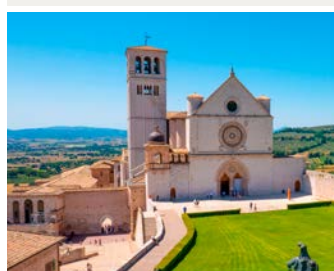
Ridkonfa

Plats: Tungelsta kyrka/
Tungelsta ridklubb
Start: 29 november 2020
Dagläger: 11-20 juni 2021
Konfirmation: 20 juni i Tungelsta kyrka

Sommar på Gotland I

Plats: Vendelsö kyrka
Start: 13 december 2020
Läger: 12-20 juni (Gotland), 21-25 juni (dagtid i Vendelsö).
Konfirmation: 27 juli i Österhaninge kyrka

Vandra i Assisi I och II

Plats: S:t Eskils kyrka i Handen (I) eller Jordbro kyrka (II)
Start: 30 maj 2021
Resa: 30 oktober – 7 november (Assisi)
Konfirmation: 5 december

Sommar på Gotland II

Plats: Vendelsö kyrka
Start: 21 februari 2021
Läger: 9-15 augusti
Konfirmation: 22 augusti 2021 i Vendelsö kyrka

Jag blev ”skärgårdstagen”!

Du har säkert mött prästen Per Hilmer Larsson om du haft ärenden till Svenska kyrkan i Haninge – en man med långt vitt hår, vänligt utseende och förmodligen klädd i jeans och jeansjacka – om det inte är söndag förstås, då åker prästskruden på. Nu går han i pension – eller åtminstone nästan.

Per Hilmer kom till Vendelsö kyrka våren 1993 och jobbade först som ungdomspräst och senare som distriktspräst.

– Vi var ett bra arbetslag, där vardagens verksamhet och söndagens gudstjänst bildade en helhet på ett bra sätt.

– Att arbeta med ungdomar har varit jätteroligt. Att få åka med konfirmander på läger till Gotland till exempel, har varit riktiga oaser i tillvaron. Att utveckla gudstjänstlivet och att vara med i den processen tillsammans med andra, är också en av de roligaste delarna med att vara präst, säger Per Hilmer.

För Per Hilmer är musiken viktig och den har fått stort utrymme i Vendelsö kyrka – både genom konserter, i gudstjänsten och som en del i arbetet med ungdomar och konfirmander.

År 2014 lämnade han Vendelsö för att bli kyrkoherde i Dalarö-Ornö-Utö församling. Han beskriver det själv som att cirkeln slutits, eftersom han även inledde sin prästtjänst i skärgårdsmiljö. Under studietiden jobbade Per Hilmer inom fritidskyrkan som hade verksamhet ute på Möja, Sandhamn och Nättarö.

– Jag blev ”skärgårdstagen”! Det var inte bara skönheten i skärgården utan känslan, kulturen och atmosfären var väldigt speciell. Vi hade otroligt fina somrar.

– När tjänsten som kyrkoherde på Dalarö blev ledig så valde jag att söka den. Dalarö är en underbar miljö att jobba i, skärgårdsborna är trevliga och det känns som att jag vunnit deras hjärtan, säger Per Hilmer. Det blev en väldigt positiv erfarenhet.

Hur kom det sig att du valde att bli präst?

– Det kändes som att det inte fanns något annat val för mig. Jag brann för evangeliet och det kristna budskapet och ville sprida det, samtidigt som jag kom att uppleva en stark hemma-känsla i Svenska kyrkan.

– På 70-talet tillhörde jag Jesus-folket som fanns då och den kulturen passade väldigt bra in i mitt och mina kompisars liv som unga. Vi bodde i kollektiv, drev ett

kaffehus i Citykyrkan och evangeliserade på plattan. Ur det här gänget var vi flera som sedan valde att läsa vidare till präster, minns Per Hilmer.

Per Hilmer beskriver sig själv som en till naturen rätt lat människa och att han som nybliven pensionär nu ska ägna sig åt att vara just lat – i ett par månader minst. Sen kommer vi att få se honom igen – i olika prästuppgifter i Vendelsö kyrka.

– Jag kommer att bära med mig många fina minnen av mina kontakter med församlingsbor i livets olika situationer. Det finns så mycket värme, kärlek och vänskap i församlingen, både bland medarbetare och församlingsbor, som jag upplevt väldigt positivt, säger Per Hilmer.

TEXT OCH FOTO: CHARLOTTE PERSSON

Kalendarium

För aktuellt och utförligt kalendarium hänvisas till veckoannonsering i Mitt i Haninge samt www.svenskakyrkan.se/haninge och appen "Kyrkguiden" till din smartphone. All verksamhet följer myndigheternas restriktioner. Vi uppmanar även alla att ta eget ansvar för att vårda sin hälsa och för att förhindra smittspridning. Tills vidare tillåts bara en samling av 50 personer vid såväl gudstjänster, dop, vigslar, begravning som övriga evenemang.

Gudstjänster

Ordinarie gudstjänster under hösten, se webbkalendarium eller veckoannons:

Dalarö kyrka

Fjärdarnas mässa, varannan söndag kl. 11, udda veckor.

Jordbro kyrka

Högmässa varannan söndag kl. 11, start 6/9.

Kryckan/Vallakyrkan

Sinnesrogudstjänster

Muskö kyrka

Valda tillfällen.

Ornö kyrka

Valda tillfällen.

S:t Eskils kyrka, Handen

Varje onsdag: **Morgonmässa** kl. 8.30 och **kvällsmässa** kl. 18.30.

Varje söndag **Högmässa/Gudstjänst** kl. 11.

Foto: Charlotte Persson

Tungelsta kyrka

Lördagsmässa kl.11. Premiär 5/9, därefter varje lördag under hösten.

Vendelsö kyrka

Varje torsdag från 10/9 **kvällsmässa** kl. 18.30.

Varje söndag **Högmässa/Gudstjänst** kl. 11 från den 6/9.

Västerhaninge kyrka

Varje söndag **Högmässa/Mässa** kl. 11.

Utö kyrka

Vid större kyrkliga högtider. .

Österhaninge kyrka

Valda tillfällen.

För övriga gudstjänster, som upplevelsegudstjänster, vardagsgudstjänster, gudstjänster för små och stora, m.fl., se webbkalendarium eller veckoannons.

Musik / Kör / Konserter

Musik är glädje – välkommen att vara med och sjunga! Om du hellre vill lyssna så finns lunchmusik, konserter och musikgudstjänster. Pandemin påverkar dock vår framförhållning med program. Vi hänvisar till veckoannonsering i Mitt i Haninge samt www.svenskakyrkan.se/haninge och appen "Kyrkguiden".

Se www.svenskakyrkan.se/haninge för mer information om bland annat vår körverksamhet.

Barnverksamheten

Barnverksamheten i Svenska kyrkan i Haninge är bred och uppskattad. Här är såväl bebisar som större barn lika välkomna! Varje vecka samlas flera hundra barn och unga för att delta i våra verksamheter. Barngrupperna är relativt små, för att skapa trygghet och gemenskap.

Grupperna är åldersindelade där fokus ligger på lek-, sång- och rörelseglädje, för de allra minsta. För de lite större barnen finns grupper som träffas för att pyssla, baka, se på film och umgås. I Svenska kyrkan i Haninge får stora som små också lära känna kyrkans tro, kultur och traditioner.

Välkommen att kolla in grupper och anmälan på www.svenskakyrkan.se/haninge/barn

Ung i Haninge

För ungdomar i åk 6 till gymnasiet finns flera grupper som ordnar fritidsaktiviteter, med olika inriktning. Musik, media, mat, prat, lek och lite allvar. Alla är välkomna. Här får du vara dig själv. Du är välkommen att delta i vilka grupper du vill, oavsett var i kommunen du bor.

Läs mer: www.svenskakyrkan.se/haninge/ungdom

Öppna Rum

TEMA: KRAFT OCH HOPP

Vi genomlever en tid då det mesta känns osäkert och tankar om livet och döden har smugit sig nära inpå. Det har blivit tydligt hur skör tillvaron och det egna livet är. Som ett ljus i mörkret vill vi erbjuda tillfällen att mötas för samtal, reflektion, stillhet och kreativitet. De inbjudna föreläsarna har båda erfarenhet av personliga förluster och med olika infallsvinklar sätter de ord på smärtsamma känslor, mänsklig mognad och ger oss en strimma av hopp.

Föreläsningar

S:t Eskils kyrka, fri entré.

Max 50 deltagare, föranmälan.

Man blir människa igen

Torsdag 24/9 kl 18.30

Göran Larsson, präst och psykoaterapeut, beskriver, personligt utifrån egen erfarenhet, vad som kan hända när allt ställs på ända. I ord och ton tolkar Göran och hans dotter Cecilia Kyllinge, sång, smärtsamma känslor men visar även på hoppet och vår förmåga att komma igen och växa efter svåra händelser.

Vägskäl i livet

Torsdag 22/10 kl 18.30

Douglas León, mest känd under artistnamnet Dogge Doggelito växte upp i en mångkulturell förort. I föreläsningen delar denne folkkäre artist med sig av livet, med- och motgångar, drömmar och sina erfarenheter från hip-hop-kulturen.

Meditation

– en källa till inre lugn

Onsdag 16/9-21/10 kl 17.20-18.20, S:t Eskils kyrka.

I en tid där vi ska vara tillgängliga på flera plan, är det lätt att förlora en del av sig själv i det yttre. Men bakom vardagsbruset finns stillheten med möjlighet att höra dina innersta tankar. Återknyt kontakten med dig själv och med något större – Gud om man så vill. Drop in. Den som vill kan avsluta med att delta i kvällsmässan kl 18.30.

Ledare: Ann Thörnblad.

Workshop:

Att bli den jag vill vara

Lördag 10/10 kl 10-16.30,

S:t Eskils kyrka

Ibland är det som att livet kommer av sig och ett raster av trötthet, besvikelser och sorg ligger mellan den vi skulle vilja vara och den vi faktiskt är i vardagen. Men vi har alla en potential inom oss. Att utveckla och stärka de talanger vi har och odla egenskaper som ger oss själva och andra glädje.

Under dagen arbetar vi med de här frågorna genom både teori och praktik. Övningar med text och bild och samtal varvas med kortare föreläsningar.

Kursledare: Ann Thörnblad, dipl. psykosyntesterapeut och meditationslärare.

Anmälan senast 2/10.

Skrivarstuga

Torsdag 17/9-3/12 kl 15-17,

S:t Eskils kyrka.

Vi välkomnar dig som vill skriva och bli inspirerad av andra som också skriver. Skriv om ditt liv eller uttryck dig fritt.

Kostnad: 400 kr.

Ledare: Carita Wigell-Collmar.

Anmälan senast 7/9 till Studieförbundet Sensus: 073-383 95 09 e-post: mari.abrahamsson@sensus.se.

Kreativ dag

– skapande i rörelse och bild

Lördag 24/10 kl 10-16.30,

Jordbro kyrka

Vi tillbringar en kreativ och spännande dag tillsammans för påfyllnad, energi och återhämtning. På ett lekfullt och tillåtande sätt utforskar vi våra möjligheter till samspel i rörelse och skapande utifrån temat kraft och hopp. Inga förkunskaper krävs. Klä dig både för rörelse och för att kunna måla med akryl, samt tag med inneskor.

Ledare: Annika Wällstedt, sjukgymnast, dans- och rörelseterapeut, Maria Bryntse, hantverkspedagog. Ingen kostnad.

Anmälan senast 12/10.

En dag i stillhet

Lördag 7/11 kl 9-17, Jordbro kyrka

I kyrkans öppna rum får vi vara tillsammans i tystnad, med meditation och musik. Möjlighet till massage – bokas vid anmälan.

Ledare: Eija Alpimaa Magnusson och Janine Wenzel.

Kostnad: Det kostar inget att delta men du betalar 300 kr för massage.

Anmälan senast 28/10.

Nyfiken på kristen tro

Varannan onsdag med start 30/9 kl 18.30-20 i Västerhaninge församlingshem, 6 ggr.

Den kristna tron rymmer en djup och levande andlighet, som har hjälpt människor att leva under 2000 år. Vi samtalar om kristen tro och hur vår egen tro ser ut. Ingen kostnad.

Ledare: Carl Henrik Widlund.

Anmälan senast 23/9.

ANMÄLAN TILL ÖPPNA RUM:

Skicka din anmälan via e-post till: haninge.anmalan@svenskakyrkan.se eller ring 08-555 670 10.

Över 200

hemlösa och nödställda får *varje vecka*
en varm dusch, en lunch, en fika, ett
leende på daghärbäret Kryckan.

Tack för att du genom kyrkoavgiften ger medmänsklighet ett ansikte i Haninge. Det är tack vare dig som är medlem som kyrkan kan vara ett stöd till de som har det tufft, men också en plats för livets stora högtider som dop, konfirmation, bröllop och begravning, samt för dina egna tankar.

I EN TID NÄR TRADITIONELL SAMHÄLLSOMSORG IFRÅGASÄTT står kyrkan stadigt kvar. När det krisar nationellt, lokalt eller personligen – Vart vänder man sig då? I Svenska kyrkan finns alltid stöd att få.

VÄLKOMMEN ATT DELA både glädje och sorg, både tro och sökande. Mötet med Svenska kyrkan ska lyfta, stärka och ge hopp. Kyrkan är en plats att

vara stolt över. Du som medlem gör allt möjligt!

TILLSAMMANS MED ANDRA GODA KRAFTER vill vi vara med och bygga ett så bra och tryggt samhälle som möjligt både i Haninge och i omvärlden. Svenska kyrkan är en motkraft till ondska och destruktivitet.

BLI MEDLEM Du är välkommen att bli en del av Svenska kyrkan och gemenskapen oavsett vem du är, och om du har varit med tidigare eller inte. Kyrkan är öppen för alla. Telefon 555 670 10, haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

Därför medlem – Ur Svenska kyrkan i Haninges medlemsundersökning 2018:

Någon borde finnas på plats för
stödsamtal när livet känns tufft.

Någon gör det.

Svenska kyrkan
HANINGE

ANDRUM DISTIBUERAS SOM
SAMHÄLLSINFORMATION AV POSTNORD
OCH SORTERAS EJ SOM REKLAM.

Kontakt

HANINGE PASTORAT har cirka 90 000 invånare. Ungefär 43 000 är kyrkotillhöriga i någon av församlingarna; Dalarö-Örnö-Utö, Västerhaninge-Muskö eller Österhaninge.

KONTAKTUPPGIFTER

Besöksadress Runstensvägen 14
Postadress Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel 08-555 670 00
Hemsida www.svenskakyrkan.se/haninge
E-post haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

[www.facebook.com/
svenskakyrkanhaninge](https://www.facebook.com/svenskakyrkanhaninge)

[svenskakyrkanhaninge](https://www.instagram.com/svenskakyrkanhaninge)

Kyrkoherde

Krister Stenberg, 08-555 670 23
Bitr. kyrkoherde
Eva-Britt Löf Hansson, 08-500 658 87

PRÄSTER

Eva Abragi, 08-555 670 61
Jael Ahlin, marinpastor, 08-500 658 96
Eija Alpimaa-Magnusson, 08-555 670 53
Sara Engström-Möller, 08-500 658 58
Elisabet Högberg, 08-555 670 52
Minna Huhkamo, 08-555 670 11
Hanna Lönneborg, 08-555 670 58
Jonatan Mattsson, 08-500 658 57
Katarina Mourath, 08-555 670 06
Attila Neumerker, 08-555 670 64
Carl Henrik Widlund, 08-555 670 62

DIAKONER

Helen Cosini, 08-555 670 69
Ulrika Johansson, 08-500 658 59
Marie Lundeborg, 08-555 670 00
Eva Novotny, 08-500 658 72
Malin Persson, 08-555 670 16
Janine Wenzel, 08-555 670 31

BOKNING

E-post till bokningen:
haninge.bokning@svenskakyrkan.se

Dop och vigsel
08-555 670 10

Begravning och gravsättning
08-555 670 30

VÅRA KYRKOR

Dalarö kyrka Odinsvägen 4
Jordbro kyrka Moränvägen 17
Kryckan, Vallakyrkan Sleipnervägen 111
Muskö kyrka Kyrkbacken 14
Örnö kyrka Örnö
S:t Eskils kyrka
Runstensvägen 14, Handen
Tungelsta kyrka Tungelstavägen 200
Utö kyrka Kyrkviken, Utö
Vendelsö kyrka Skomakarvägen 18
Västerhaninge kyrka Kyrkvägen 7
Österhaninge kyrka
Klockarlötsvägen 28